

JO-uttalanden

Får TO ensam besluta om taxering på uppdrag av TN?

Denna fråga var uppe till prövning i ett klagörende, vari utreddes att i huvudsak följande hade inträffat. Vid granskning av klaganden S:s deklaration hade TO, sedan han infordrat vissa uppgifter av S., den 29 juni tillställt denne en underrättelse om ifrågasatt avvikelse från deklarationen. I sitt svar anförde S., som själv varit TO, att då TN redan torde ha hållit sitt sista sammanträde, fanns ingen anledning till yttrande i anledning av underrättelsen. TO svarade då, att han jämte taxeringsassistenten vid TN:s sista sammanträde erhållit i uppdrag att vid det fåtal erinringar, som kunde väntas, rätta till sådant, som kunde leda till den skattskyldiges fördel.

JO påpekade till att börja med att underrättelse om ifrågasatt avvikelse inte fick utsändas så sent, att den skattskyldige inte hann inkomma med erinringar innan taxeringsarbetet avslutats. Härutinnan hänvisade JO till vad han anfört i ett annat liknande ärende, som finns återgivet i JO:s ämbetsberättelse 1966 s. 615. I fortsättningen uttalade JO bl. a. följande.

Frågan om beslutförhet i taxeringsnämnd är behandlad i 63 § taxeringsförfordningen. Därav framgår att beslut om taxering, så ock annat beslut, som innefattar avgörande i sak, icke må fattas av taxeringsnämnd; såvida icke ordföranden och minst två — i vissa fall minst tre — andra ledamöter är tillstädes. Ordföranden kan således ej ensam meddela sakligt beslut om taxering. Någon rätt till delegation, d. v. s. rätt för nämnden att uppdraga åt ordföranden eller annan leda-

mot av nämnden att ensam meddela dylikt beslut, finns ej föreskriven och en sådan ordning är därför inte heller tillåten.

Det torde ingalunda vara ovanligt, att de skattskyldiga, efter det att taxeringsnämnden beslutat om taxering, begär att nämnden skall ompröva sitt beslut. Om sådan begäran kommer nämnden till handa före taxeringsperiodens utgång den 30 juni samt tillika innan taxeringsnämnden hållit sitt sista sammanträde och innan expediering skett, torde icke föreligga något hinder för omprövning av taxeringen. Senare inkomna skrifter kan emellertid icke föranleda någon ny saklig prövning med hänsyn till gällande föreskrifter om formerna för handläggning av taxeringsärenden. I den mån dylik skrift innefattar missnöje med den åsatta taxeringen, är det enligt min mening naturligt att översända skriften till prövningsnämndens kansli för den åtgärd som må ankomma på prövningsnämnden.

Fråga om innebörden av TI:s skyldighet att verka för att taxeringarna blir likformiga och rättvisa

En svensk professor L. hade ett år haft inkomst från Norge och USA tillika med inkomst från svenskt universitet. Enligt vad som vid utredningen i taxeringsmålet så småningom framkom var inkomsten från Norge icke skattepliktig här i riket under det att inkomsten från USA skulle beskattas vid L:s taxering i Sverige. I sin deklaration hade L. emellertid under inkomst av tjänst endast redovisat inkomsten från Norge. Inkomsten från USA var däremot endast omnämnd. Vid taxeringen tillfrågades L. närmare om sina båda i utlandet förvärvade inkom-

ter. Något svar inkom ej. TN åsatte honom då taxering enligt deklarationen och underrättade TI för eftergranskning. TI verkställde utredning angående inkomsten från USA, fann skattskyldighet föreligga och framställde hos PN yrkande om höjning av L:s taxering. PN biföll TI:s yrkande. I besvär hos KR yrkade L. att han ej måtte beskattas för inkomsten från Norge, vilket yrkande TI tillstyrkte.

Med anledning av det inträffade anfördes hos JO klagomål över att TI inte självmant i samband med att han utredde den amerikanska inkomsten även verkställde utredning rörande inkomsten från Norge.

I ett till JO avgivet yttrande förklarade TI, att omständigheterna i målet inte varit sådana att han uppfattat, att den av L. avgivna deklarationen kunde vara felaktig såvitt gällde inkomsten från Norge.

I sitt uttalande berörde JO först innehållet i 17 § TF och förarbetena till detta lagrum (SOU 1955:51 s. 196 och prop. 1956:150 s. 311) och anförde där efter följande:

Av det anförda framgår att en taxeringsintendent har en allmän skyldighet att verka för materiellt riktiga taxeringar. Besvärsrätten skall utnyttjas för rättelse av varje slags fel i taxeringarna, som kommer till hans kännedom, vare sig felet föranlett för låg eller för hög taxering.

I vad mån en taxeringsintendent skall ta initiativ till utredning för att klarlägga något som eventuellt kan vara fel är emellertid en fråga som torde få bedömas från fall till fall.

I förevarande fall har det inte direkt av handlingarna framgått att L. taxerats felaktigt för inkomsten från Norge. Å andra sidan blev de för skattskyldigheten avgörande omständigheterna inte slutgiltigt utredda av taxeringsnämnden. Med hänsyn härtill och till att saken hade naturligt samband med den ej heller slutgiltigt utredda frågan om skattskyldigheten för inkomsten från USA är det ägnat att förvåna att taxeringsintendenten vid sin beredning av besvären till prövningsnämnden inte uppmärksammade också inkomsten från Norge. Taxeringsprocessen är en beloppsprocess. När en taxeringsintendent överväger att yrka höjning av en taxering bör han enligt min mening låta sig angeläget vara att försäkra sig om att taxeringen i sin helhet blir materiellt riktig. Särskild anledning förelåg därför i enlighet härmed för taxeringsintendenten att fullständiga utredningen rörande inkomsten från Norge. Samtidigt kan emellertid pekas på flera omständigheter i deklarationen, som tydde på att inkomsten blivit rätteligen beskattad i Sverige. Man står sålunda här inför en omdömesfråga, som lämnar utrymme för delade meningar. Underlåtenheten att föranstalta om utredning rörande inkomsten från Norge kan under sådana förhållanden — även om jag för min del anser att frågan härom bort närmare utredas av intendenten — inte läggas honom till last såsom fel eller försummelse i tjänsten.